

заходах реконверсії, слід зазначити, що на сьогодні подальша ідентифікація залучення традиційних джерел розвитку економіки дозволяє отримати бажані результати” [2, с. 51]. Як ресурсні, так і функціональні види потенціалу, що формуються у різномірних процесах функціонування національних економічних суб’єктів, вимагають певних умов і прояву компетенцій у ринковому середовищі. Розвиток потенціалу економічної системи здійснюється не тільки через накопичення ресурсів, а, насамперед, полягає у безперервному формуванні її компетенцій, що в сукупності складає стратегічний потенціал: “Стратегічний економічний потенціал сучасної економічної системи визначає її можливість брати участь у вирішенні соціально значимих завдань довгострокового розвитку наявними економічними ресурсами” [3, с. 55]. Разом з тим, стратегічний потенціал господарських систем прямо залежить від формування інвестиційного потенціалу національної економіки. Законом України “Про інвестиційну діяльність” джерелами інвестицій розглядається лише фінансова форма інвестиційних ресурсів. Очевидно, державне регулювання інвестиційної діяльності повинно пріоритетно підтримувати стратегічні галузі економіки (наприклад, агропромисловий комплекс), цільове фінансування проектів, спрямованих на впровадження ресурсозберігаючих технологій тощо. Суттєвою складовою підвищення сукупного потенціалу національного господарства України потрібно вважати державну підтримку розвитку науково-технічного потенціалу. Відтворення національного інноваційно-інвестиційного потенціалу пов’язується із базовими умовами реалізації моделі сталого економічного зростання та забезпечення глобальної конкурентоспроможності країни. Саме в сучасних умовах, коли динамічно змінюються погляди на потенціал різних країн, важливо розробити важелі та ефективний організаційно-економічний механізм державного управління й регулювання процесами відтворення, саморозвитку і реалізації внутрішнього інноваційно-інвестиційного потенціалу.

1. Башнянин Г.І. Ефективність дерегуляції економічних систем перехідного типу: методологічні проблеми метрологічного аналізу / Г.І. Башнянин, Г.С. Третяк – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2008. – 502 с. 2. Гончарова Н.П. Реконверсійна парадигма ресурсозабезпечення “нової економіки” / Н.П. Гончарова // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 8 (110). – С. 50-56. 3. Козловський С.В. Роль стратегічного економічного потенціалу в управлінні факторами розвитку сучасних економічних систем / С.В. Козловський // Економіка та держава. – 2010. – № 2. – С. 55-58.

О.І. Яшкіна

Одеський державний економічний університет

МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ІННОВАЦІЙ

© Яшкіна О.І., 2011

Економічний розвиток держави залежить від інноваційної спрямованості економіки. Частка українських підприємств, які впроваджують інновації, впливає на конкурентоспроможність нашої продукції як на внутрішньому так і на світовому ринках. Починаючи з 1999 року Україна проголосила перехід на інноваційний шлях розвитку. За цей час прийнято численні закони та нормативні акти, але реально за індексом технологічної готовності відповідно до доповіді Всесвітнього економічного форуму вона посіла 73 місце, поступившись таким країнам, як Казахстан, Росія, Польща [1]. За даними Держкомстату України, наукоємність промислового виробництва України не перевищує 0,4%, що на порядок менше світового рівня, а на світовому ринку високотехнологічної продукції частка України складає лише 0,1% [2]. За роки незалежності кількість інноваційно-активних підприємств України зменшилась біль ніж вдвічі – з 26% в 1994 році до 10,7% в 2009 році.

За рівнем новизни більшість дослідників поділяють інновації на радикальні та часткові. Радикальні інновації – це повністю нові продукти або технології. Часткові інновації – це лише модифікація існуючих продуктів або процесів. Більшість інновацій, що впроваджуються на українських підприємствах – це часткові інновації, які є новими для підприємства, а не для ринка.

Якими інструментами з маркетингових досліджень можна скористатися для визначення чіткої позиції товару або технології на ринку інновацій? Пропонується обирати інструментарій в залежності від рівня інновації та знайомства споживача з нею.

Так, якщо інновації є радикальними й знаходяться на стадії розробки пропонується проводити експертне опитування для визначення конкурентоспроможності продукції, потенціалу ринку і витрат на впровадження. Інші маркетингові інструментарії такі як фокус-група, глибинне інтерв'ю або опитування застосовувати в цьому випадку не рекомендують. На цьому етапі експерти мають відповісти на такі питання:

- 1) Вкажіть термін та річний обсяг витрат на організацію виробництва інноваційної продукції.
- 2) Назвіть галузі та ринки в яких є потреба в новій продукції і річну місткість ринку.
- 3) Оцініть функціонально-вартісні характеристики нової продукції у порівнянні з наявними вітчизняними та іноземними аналогами якщо вони існують.

Якщо інноваційний продукт чи технологія є модифікацією існуючого товару, або інноваційна продукція не є високотехнологічною, або є інновацією в області послуг, то для дослідження конкурентоспроможності варто використовувати якісні методи маркетингових досліджень. На етапі тестування концепції товару, його характеристик, вибору товарної марки, упаковки, методів ціноутворення та просування використовуються проєктивні методики, такі як асоціативні методики, експресивні методики, методи завершення ситуацій та ін. Також на цьому етапі корисно застосовувати фокус-групи та глибинні інтерв'ю.

Кількісні оцінки конкурентоспроможності, такі як розрахунки рангів та індексів, варто використовувати тоді, коли інноваційний продукт не є радикальною інновацією і в нього є декілька аналогів. В цьому випадку якісні, технічні та цінові характеристики інновації та її аналогів можна визначити кількісно.

1. *The Global Competitiveness Report 2007-2008* © 2007 World Economic Forum – Режим доступу: http://www.mee.government.bg/doc_pdf/Resume07.pdf 2. *Рекомендації парламентських слухань на тему: “Національна інноваційна система України: проблеми формування та реалізації”* – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua>.